

Intervallumbecslések:

Konfidencia-intervallum normális eloszlás várható értékére, ismert szórásnégyzet mellett.

Alapeloszlás: $N(0,1)$

Ekkor: $\bar{\xi}_n \sim N(m, \sigma^2/n)$, azaz $\eta = \frac{\bar{\xi}_n - m}{\sigma/\sqrt{n}} \sim (0,1)$ paraméterű normális eloszlású v.v.

Legyen $u_{\varepsilon/2}$ olyan, hogy $P(\eta > u_{\varepsilon/2}) = \varepsilon/2$

A szimmetria miatt: $P(\eta < -u_{\varepsilon/2}) = \varepsilon/2$, $\Phi(x) + \Phi(-x) = 1$ ezért

$P(\eta \in [-u_{\varepsilon/2}, u_{\varepsilon/2}]) = 1 - P(\eta > u_{\varepsilon/2}) - P(\eta < -u_{\varepsilon/2}) = 1 - \varepsilon$

Tehát: $P_m\left(\frac{\bar{\xi}_n - m}{\sigma/\sqrt{n}} \in [-u_{\varepsilon/2}, u_{\varepsilon/2}]\right) = 1 - \varepsilon$

azaz: $P_m(m \in [\bar{\xi}_n - u_{\varepsilon/2} \frac{\sigma}{\sqrt{n}}, \bar{\xi}_n + u_{\varepsilon/2} \frac{\sigma}{\sqrt{n}}]) = 1 - \varepsilon$

Tehát az itt látható intervallum egy $1 - \varepsilon$ szintű konfidencia intervallum az m paraméterre.

Konfidencia intervallum normális eloszlás várható értékére, ha nem ismert a szórásnégyzet.

Alapeloszlás: $N(m, \sigma^2)$

Ekkor: $\frac{\bar{\xi}_n - m}{\frac{s_n^*}{\sqrt{n}}} = \frac{\bar{\xi}_n - m}{\sqrt{\frac{s_n^{*2}}{\sigma^2}}} \sim t_{n-1}$ azaz t eloszlású. Legyen $t_{\varepsilon/2}$ olyan, hogy $P(t_{n-1} > t_{\varepsilon/2}) = \varepsilon/2$. A

szimmetria miatt: $P(t_{n-1} < -t_{\varepsilon/2}) = \varepsilon/2$.

Ezért $P(t_{n-1} \in [-t_{\varepsilon/2}, t_{\varepsilon/2}]) = 1 - P(t_{n-1} > t_{\varepsilon/2}) - P(t_{n-1} < -t_{\varepsilon/2}) = 1 - \varepsilon$

Tehát: $P_{m, \sigma^2}\left(\frac{\bar{\xi}_n - m}{\frac{s_n^*}{\sqrt{n}}} \in [-t_{\varepsilon/2}, t_{\varepsilon/2}]\right) = 1 - \varepsilon$

$$\text{Azaz } P_{m, \sigma^2} \left(m \in \left[\bar{\xi}_n - t_{\varepsilon/2} \frac{s_n^*}{\sqrt{n}}, \bar{\xi}_n + t_{\varepsilon/2} \frac{s_n^*}{\sqrt{n}} \right] \right) = 1 - \varepsilon$$

Konfidencia intervallum normális eloszlású v.v. szórásnégyzetére

Alapeloszlás: $N(m, \sigma^2)$

$$\text{Belátjuk: } \frac{nS_n^2}{\sigma^2} \sim \chi_{n-1}^2$$

Mivel ismerjük χ^2 sűrűségfv.-ét, megadhatunk olyan c_1, c_2 számokat, hogy

$$P(\chi_{n-1}^2 < c_1) = P(\chi_{n-1}^2 > c_2) = \frac{\varepsilon}{2}$$

$$\text{Azaz } P_{m, \sigma^2} \left(\sigma^2 \in \left[\frac{nS_n^2}{c_2}, \frac{nS_n^2}{c_1} \right] \right) = 1 - \varepsilon$$